

Cinsiyet, Toplumsal Cinsiyet ve Cinsiyet Eşitsizliği / Ayrımcılığı Kavramlarının Popüler Kültür Açısından Değerlendirilmesi

Taner EROL

Öğr. Gör., Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize, Türkiye
taner.erol@erdogan.edu.tr <https://orcid.org/0000-0002-2432-6481>

Nalan EROL

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize, Türkiye
nanan.erol@erdogan.edu.tr

Alındı: 20.12.2020 Kabul edildi: 25.12.2020 Yayınlandı: 29.12.2020

ÖZET

İnsanın, yaratıldıktan sonra hem psikolojik hem de sosyolojik unsurlar noktasında sürekli bir gelişimi söz konusu oldu. Bu süreç bu şekilde sonsuza dek sürecektir. Bazı kesimler bu iki unsurun yanında biyolojik bir gelişimi de psikolojik ve sosyolojik gelişimin yanına eklemek gerektiği konusunda görüş beyan etmektedir.

Tabi ki insanlık tarih sahnesinde yetenek ve kabiliyet noktasında söz konusu biyolojik gelişmeyi de yaşamıştır. Fakat bu biyolojik gelişimi cinsiyet ile ilişkilendirerek tartışan, sosyo-kültürel normların etkisini kaybettiği günümüzde insanın bedensel ve psikolojik formunun zit duygu ve davranışlarda da olabileceğine dair bir bakış açısı ortaya çıkmıştır.

Bu bakış açısını ortaya koyanların farklı fraksiyonları da günümüzde ciddi tartışmalara konu olmaktadır. Hatta yine bu kesimin farklı bir varyasyonu bahsi geçen durumun yeni bir şey olmadığını, insanlık tarihi kadar eski olduğunu toplumsal değerler ve normların yanında inanç sisteminin kişiyi baskılaması yüzünden insanların kadın ve erkek gibi biyolojik unsurların kadınlık ve erkeklik gibi toplumsal bir öğretiye dönüştüğünü ifade etmektedir.

Cinsiyet konusunda literatürde de daha çok biyolojik bir durum olduğu noktasında görüş birliği söz konusu olmuştur. Sadece burada erkek ve kadın cinslerinin yanında bazı kesimler eş cinselliği de bu iki kavramın dâhilinde bir cins olarak olmasa da his ve tavır noktasında değerlendirmek gerektiğini ifade etmektedir. Örneğin; Almanya'da anayasa mahkemesi üçüncü cins olarak nüfusa yazılımı noktasında uygun gördüğü kavram "inter" veya çeşitli ifadesi olmuştur. Bunun gibi bir perspektife sahip olan ülkeler veya organizasyonlar modern çağda karşımıza çıkmaktadır. Özellikle bu bakış açısı cinsiyet kavramına biçilen toplumsal rolleri kabul etmemektedir.

Toplum zamanla erkek ve kadın formuna kendi beklentilerini ve öğretilerini yansıtır ve bireyden bu tutum ve davranış noktasında hareket etmesini bekler. Buna uymayan kişiler ise norm ve inançlarla karşı karşıya bırakılır.

Kadın ve erkeğin davranış şeklini doğal olarak kabul etmeyen bu gibi bakış açıları olan kişilerin düşüncesi zamanla mutasyona uğrayarak önce kadın erkek eşitliği üzerinden bir algı yaratırken günümüzde ise bu bakış açısı eşcinselliğin hukuk tarafından kabul edilmesine ve devletlerin bir kimlik olarak eş cinselliği kabul etmesine dönüşmüştür.

Kimi zaman söz konusu durum hastalık boyutunda kimi zaman ise bir hak konusunda gören tartışmalar zaman içinde gündeme gelebilmektedir. Meselenin fizyolojik, anatomik ve biyolojik boyutu uzmanları tarafından tartışılması gereken bir realitedir. Literatür incelendiğinde sosyal psikoloji ve dinler açısından bu olaya bakış açısı diğer bakış açısı ile önemli farklılıklar göstermektedir.

Cinsiyet kavramının ve toplumsal cinsiyet kavramının özellikle cinsiyetsizlik ya da cinsiyet eşitsizliği kavramına hızlı bir şekilde dönüşmesi, konunun kadın hakları ve ayrımcılık özelinde tartışılması veya üçüncü cins konusunda dayatmalar ortaya koyan bir portföyün söz konusu olmasına neden olan ve bu sürecin normalleştirilerek toplumda karşılık bulmasına neden olan kavram ise popüler kültürün kendisidir.

Popüler kültürün anlık başarısı ve insan üzerindeki tesiri kullanılarak bu görüşleri tabanda tutundurmaya çalışanlar hayatın olağan akışında karşımıza çıkmaktadır.

Çalışmamızı da tam olarak normlar ve inançlar özelinde açıklamaya çalışacağız. Cinsiyet, toplumsal cinsiyet, cinsiyet eşitsizliği/ ayrımcılık kavramlarını popüler kültürün etkisi ile değerlendirip günümüzdeki pozisyonu ile ilgili akademik bir değerlendirme yaparak literatüre katkı sağlayacağız.

Anahtar Kelimeler

Cinsiyet, Toplumsal Cinsiyet, Cinsiyet eşitsizliği, Popüler Kültür

Keywords

Giriş

Cinsiyet kavramı insanlığın var olmasıyla beraber ortaya çıkmış bir kavramdır. Allah, Hz. Âdem'i yarattıktan sonra ona eş olarak Hz. Havva'yı yarattı. Bu inanç sistemimizin önemli bir çıktısıdır. Her ne kadar bu inanç unsuru konusunda da fikir birlikteliği yoksa da başlangıçtan bu yana iki farklı cinsin olduğu ve insan ırkının devamlılığı için olmazsa olmaz bir durum olduğu herkes tarafından kabul edilen bir gerçektir. İnsanın üremesi ancak bu iki cinsin var olmasına bağlı olduğunu zaten insanlık doğum tecrübesi sayesinde ortaya koymuştur.

Zaman içerisinde bu iki farklı cinsin hayat içerisindeki konumu ve potansiyeli çeşitli nedenlerden dolayı farklılaşmıştır. Toplum içerisindeki bu cinslerin var oluşu, oluşun ve kalıplaşan normlarla dizayn edilmiştir. Her cinsin nasıl yaşayacağı ve sorumlulukları o cinsin yaşadığı toplumun beklentileri ve öğretileriyle zaman içerisinde oluşmuştur. İşte cinsiyet kavramının cinsler için hangi rol ve tutumlarla donanacağı konusu toplumsal cinsiyet kavramını ortaya çıkarmıştır. Toplum cinslerin sınırlarını çizerek onlardan beklentileri konusunda tespitler oluşturmuş ve bu tespitlerin icrası içinde bireye baskı uygulamıştır.

Örneğin; oynaması için bir erkek çocuğuna araba bir kız çocuğuna bebek veren ebeveynin çocukların cinsiyet rolünü belirleyip belirlemediği konusundaki bakış açısı bu tartışmayı iki farklı noktada tartışmaya neden olmaktadır. Çünkü toplumun bir kısmı genetik kodlar ve yaratılış formu yüzünden erkek çocuğun arabaya ilgi duyması veya toplumdaki erkek algısına uygun davranışlarda bulunduğu dair görüş bildirirken bir kesi ise bu olayı çevrenin etkisi ve tesirine bağlamaktadır. Söz konusu bakış açısı ile literatürde farklı görüşleri görebilmekteyiz.

Gerek toplumsal normlar gerekse kişinin yaşamış olduğu toplumun inanç boyutu ve kendi inanç potansiyeli kişinin cinsiyet konusundaki rolü üzerinde beklentiler oluşturmuştur. Sosyal varlık olan insan bu beklentiler karşısında genel olarak adaptasyon ve oryantasyon anlamında direnç göstermeyerek bir uzlaşma içindedir.

Zaman içerisinde insanoğlu cinsiyet konusunda birtakım tartışmaların içerisinde olmuş ve iki cinsin sınırlamaları ve rolleri konusunda bazı açılımlar ortaya koymuştur. Özellikle cinslerin rolleri konusunda herhangi bir baskıyı ve yönlendirmeyi kabul etmeyen ve insanın hissettiği gibi ya da tercih ettiği gibi yaşama hakkı olduğuyula ilgili değerlendirmeler yapmışlardır.

Doğuştan gelen kodları kabul etmeyen ve toplumun öğretisi ve zorunlu kıldığı beklentileri dolayısı ile kadın ve erkeğin davranış ve tutumlarının şekillendiğini ileri süren bakış açısı yine bu perspektiften olaya bakıp kadın erkek eşitliği üzerinden bir açılım yaparak ayrımcılığın her boyutunu reddetmektedir. Tabii sosyolojik ve ekonomik bazı gerçeklerimizden ötürü ayrımcılığı kabul etmeyeceğimiz durumlar elbette mevcuttur. Fakat bu tezleri ortaya koyan her kişide toplumsal uzlaşma adına değil aile hukukuna travmatik etkiler bırakmak için iddialarda bulunduğunu ifade etmek gerekir.

Kendi bakış açılarını empoze edebilmek için kitle iletişim araçları ve medyanın bütün fraksiyonlarını kullanan bu fikriyat, bu konuyu popüler kültürün bir çıktısı haline dönüştürmektedir.

Günümüzde medyanın ve kitle iletişim araçlarının katkılarıyla bu bakış açısı toplumda karşılık bulmuş ve bazı insanların maksatlı propagandaları ve algı yönetimiyle artık insanların cinsiyet konusunda bu bakış açısı ile de bakabilme durumlarını ortaya koymasına etki etmiştir. Toplumun trend olan tercihler karşısında çabuk etkilendiği hakikat olduğundan, toplum için popüler her konunun alıcı normlar ve inanç sistemine aykırı olsa da alıcı bulmaktadır.

Popüler kültür, yapı olarak gündemde olan konuları hızlı bir şekilde topluma adapte eden bir yapaya sahip olduğundan bu kavramların hızlı bir şekilde evrim geçirerek günümüzdeki tartışılan

boyuta gelmesini sağladığını söyleyebiliriz.

Popüler kültüre tam olarak burada işlev görmektedir. Bu tür konuların popüler kültürün sermayesi olduğunu düşünürsek bugün insanoğlunun bu tutum ve davranışları normalleştirilmesi popüler kültür açısından normal kabul edilebilmektedir. Ancak unutmamalı ki kültür geç oluşur ve çok geçte kodlarını değiştirir. Popüler kültürün anlık bu konjonktürel başarısı kısa sürede medeniyeti olan ve sağlam bir kültür ve inanç sistemine sahip olan toplumlar tarafından geri püskürtülecektir. Bu çalışmada söz konusu kavramların tanımı yapılarak literatürde bu konularla ilgili çalışmaya yapan ve bu kavramları ilişkilendiren bilim insanlarının tespitlerinin neler olduğuna dair alan çalışması yapılacaktır.

Bu çalışma popüler kültürün söz konusu kavramlar karşısındaki pozisyonu ve etkisi ortaya koyulmaya çalışılacaktır. Yapılan tespitler akademik camiaya ışık tutacaktır. Ayrıca bu kavramların ilişkisi ve birbirine tesiri konusunda bundan sonra yapılacak çalışmalara da katkı sağlayacaktır.

Cinsiyet ve toplumsal cinsiyet kavramının günümüzdeki tartışma şekli popüler kültür açısından olmasa da kültürel kodlarımız için önemli bir husus olma özelliği taşımaktadır. Bu açıdan değerlendirdiğimizde aile hukukumuzun ve kültürel kazanımlarımızın ayakta kalabilmesi için bu kavramların nasıl tartışıldığını bilmek gerekir. Bu tespitler ışığında yapılacak olan çalışmalarda bu kavramların tartışılan hali toplum mühendisliği açısından saman alevi gibi yanıp sönecektir. Aksi halde bu değişim toplumumuzun kodlarını derinden sarsacaktır.

Kavramsal Çerçeve

Cinsiyet Kavramı

Kadın ya da erkek olmanın biyolojik tarafını tarif eden Cinsiyet kavramı, kişinin biyolojik cinsiyetinden meydana gelen demografik bir husustur (Dökmen , 2014, s. 20).

Şahsi özelliklerinin yanı sıra, toplumsal yapılarla ve bağlarla ilişkili bir öznellik boyutuna sahip olan toplumsal cinsiyet kavramı , 'kız' ve 'oğlan ' bebekler olarak dünyaya gelen bireylerin hayatta yaşadıkları birçok olay sonucu 'kadın ' ve 'erkek'e dönüşmeleridir (Bora & Üstün, 20015). (Dökmen , 2014, s. 11)'e göre kadın ve erkek olmak fizyolojik ve anatomik özelliklerin yanı sıra, toplumsal bir anlamı da beraberinde getirmektedir. Kadın ve erkeğe ait ifadeler ve idrakler, önemli ölçüde bu toplumsal mana ile bağlantılıdır.

Sosyal ve kültürel manada cinsiyet kavramı erkeğe ve kadına toplum tarafından verilen rol şeklinde ifade edilir. Dolayısıyla toplum cinsleri tanımlayıp birbirinden ayırt eder " (Bhasin, 2003, s. 3).

Literatürdeki tanımlara bakılınca cinsiyeti biyolojik temelli açıklayan ve genel olarak doğuştan gelen bir durum olarak açıklayan ifadeler yer almaktadır. Yani kadın ve erkeğe ait biyolojik özellikler üzerinden cinsiyet kavramı tanımlanır.

Toplumsal Cinsiyet Kavramı

Toplumsal cinsiyet kavramı , " Kişilerin toplumsal uyumu ve psiko sosyal uyumu noktasında onaylanan, kişilere toplumun uygun gördüğü sosyal ilişki şeklidir "(Tobach, 2002, s. 319). Sosyokültürel yapı cinsiyete bağlı bir durumda herkesin rolünü ifade etmektedir.

Erkek ve kadın kavramı biyolojik olarak, doğuştan ve yapay olmayan şekilde ifade edilirken, erkeklik ve kadınlık ise toplumun bir bakış açısı ve kültürel boyutunu ifade etmektedir" (Hepşen, 2010, s. 14).

Kadınların ve erkeklerin kültürel ve toplumsal ayrılıklarına toplumsal cinsiyet kavramı denir. Erkek ya da kadın olmanın kültürel yapının ve toplumun bakış açısı ve istekleri ile ilgili bir durumdur da diyebiliriz. Söz konusu istekler, erkek ve kadın kimliğinin ortaya koyulmasının ve birbirleri ile ilişkisinin kültürel ve toplumsal olduğunu da gösterir (Giddens, 2008, s. 505); (Dökmen , 2014, s. 20); (Özkazanç, 2010, s. 16).

Toplumsal cinsiyet kavramı literatürde kadın ve erkeğe karşı toplumun beklentileri doğrultusunda oluşturulan kimlik olarak bakılmaktadır. Kısacası kadın ve erkeğin toplum içinde nasıl davranacağı ve nasıl bir duygusal yapıda olacağı yine o toplumun kültürel hayatından esinlenerek oluştuğu ve bunun bir öğretisi olduğu üzerinde bir kabul söz konusudur. Toplum kendi beklentilerini norm ve inançların yaptırım kuvveti ile birey üzerinde uygulamaktadır. Toplumsal cinsiyet bir rol özelliği taşımaktadır. Rolün sınırlarını da toplum belirlemektedir.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği/Eşitsizliği

Kadına karşı her türlü ayrımcılığın önlenmesi sözleşmesi (CEDAW)'nin birinci maddesi kişisel, sosyal, kültürel, ekonomik, siyasal ya da öteki mecralardaki kadın ve erkek eşitliğine dayanan temel özgürlüklerin ve insan haklarının, medeni halleri nasıl olursa olsun kadınlara verilmesini kapsamaktadır. Kadınların bu yetkilerden faydalanmalarını ya da bu haklardan faydalanmalarına engel olma veya hükümsüz hale getirme amacı güden ya da bu neticeyi ortaya çıkaran cinsiyete dayalı herhangi bir ayırım, dışlama ya da kısıtlama anlamını taşımaktadır (KSGM, 2001).

Eşitlik kavramı, her insanın sosyal fonksiyonelliğini en üst seviyeye taşımasını mümkün hale getirecek hakları edinmesi gerektiğini ortaya koyar. Toplumsal cinsiyet eşitliği, toplumda dezavantajlı durumda yer alan cinsiyetlerin toplumsal kaynak ve hizmetlerden faydalanma hakkını anlatır (Baydur & Uçan, 2016, s. 140) .

Cinsiyetlerin kendilerine özgü belirli bazı nitelikleri olsa da toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılık kişinin doğal ve değişmez biyolojik varlığından daha fazla cinsiyet rolleri kültürel niteliklere çağın zorunluluklarına göre farklılaşır. Özellikle de kültürel değişiklikler kişilerin cinsiyet görevlerini belirli kılan faktörlerdir. Gündelik hayatta erkeğin ve kadının görevleri, modellerinin farklı olması gibi insanların sosyal beklentilere ilgisiz olmaları güç bir durumdur. Toplumsal bir birey olan erkekler ve kadınlar dünyaya geldikleri zamandan beri kendilerinden beklenen birçok defa cemiyet tarafından asıl doğru şeklinde kabul edilen farklı birtakım rollere ve kimliğe girerler. Gündelik yaşamın sosyokültürel bütünlüğünde vazgeçilmez öğelerden biri olan toplumsal cinsiyet görevlerindeki değişimler kadın ve erkek ayrımcılığına da ortam oluşturur. "Toplumsal cinsiyet eşitsizliği, güç, mevki, haklar ve fırsatlar açısından kadınlar ve erkekler, kız çocukları ve erkek çocukları arasındaki bir eşitsizlik ve dengesizlik hali olarak açıklanmaktadır" (Uluocak, Gökulu, Karacık, & Özbay, 2014, s. 8).

Yapılan tanımlamalara bakılınca erkek ve kadın arasında hukuki anlamda ve sosyo kültürel hayatın bütün boyutları açısından bir fark söz konusu ise burada toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve ayrımı söz konusudur. Eğer kadın ve erkek arasında bu tür farklar var ise bunun bir adaletsizlik olduğu üzerinde fikri beyanında bulunan çalışmalar literatürde mevcuttur. Fakat bu süreci tersinden okuyan ve bunun sadece bir yaratılış farklılığı olduğu ve bazı konularda erkekle kadınların ayrışması gerektiği ile ilgili çalışmalarda mevcuttur. Bu bakış açısı ne yazık ki taraflı bir şekilde manipüle edilmektedir. Erkek ve kadının toplum içindeki konumu söylenildiği gibi sadece sonradan belirlenmediği kanaati taşımaktayız. Kadın ve erkek yaradılış formu üzerinden değerlendirildiğinde yaratıcının kendilerine yüklemiş olduğu farklı potansiyel ve yeteneklerin olduğunu ifade etmek gerekir. Aile hukukunun ve insan ırkının korunması için yaradılış formuna uygun bir sosyal hayat hayati önem taşımaktadır. Evrensel insan hakları, temsil, ekonomik özgürlük ve birçok hususta cinsiyet eşitliği bireysel hak ve ödevle noktasında gerekli bir durumdur. Fakat bu durumu kadın ve erkek arasında yarışmaya neden olacak bir seviyeye ve yeni bir ayrışmaya neden olacak boyuta

taşımak aile açısından önemli bir sorun haline gelmektedir.

Popüler Kültür Nedir

Popüler kültürün pek çok kişi tarafından tasdiklenmiş kültür öğelerinden meydana geldiğini belirten Schudson'a göre; popüler kültür; makro bir nüfusun paylaştığı inançlar, uygulamalar ve bunların içerdikleri kuralların örgütlenmiş halidir (Schudson, 1999, s. 169).

Popüler kültür, şehir hayatıyla meydana gelen günlük hayatın pratikleri içinde oluşum gösteren bir olgudur. Mülkiyetinde olan bu kapsamlı paylaşım sahası onun, değişik periyotlarda, farklı toplumsal platformlarda değişik fonksiyonlar yüklenmesine imkân sağlar (Güngör, 1996).

Popüler kültürün her gün yaşanan tecrübeleri içine alan inançları ve pratikleri; yemekler, kıyafetler, birlikte zaman paylaşılan insanlar, paylaşılan dedikoduları kapsadığını belirten (Harrington & Denise, 2001, s. 2), gibi Tony Bennet da bugün popüler kültür kavramının herkesin severek yaptığı, tükettiği şeyler; veya bireyin köklü kreatif dürtülerine dayanarak var ettikleri şeyler gibi değişik kullanımlarının olduğunu ifade eder. (Tomlinson, 1999, s. 114).

Yapılan tanımlamalardan da anlaşılacağı üzere popüler kültür, gündelik hayatta geniş kitlelerin söylem, tutum ve davranışı olarak vücut bulan konuların gittikçe yayılma hızını artırma durumu olarak ifade edilmektedir. Bu büyüme oldukça suni bir durumdur. Yayılma ve karşılık bulma konusundaki başarısı sürekliliği konusunda söz konusu değildir. Ama popüler kültürün yayılcı kimliği bir kültür erozyonu oluşturması ve yozlaşmaya neden olması açısından önem arz etmektedir.

Araştırmanın Amacı Ve Önemi

Cinsiyet kavramının insanlık tarihindeki konumu bugün üçüncü cins tartışmalarıyla yeni bir boyuta taşınmaya çalışılmaktadır. Aynı şekilde toplumsal cinsiyet kavramı da eşitlik veya ayrımcılık tartışmalarıyla saptırılarak dejenere edilmeye çalışılmaktadır. Kadın ve erkek arasındaki yaradılış ve biyolojik farklılık temelde aile hukukunun ayakta kalması ve insan ırkının sağlıklı bir şekilde devam edebilmesi için önemli bir argümandır.

Bazı çevreler maksatlı olarak bu kavramlar üzerinden bir manipülasyon yaparak cinsler arsında daha derin sorunlar çıkarmaktadır. Hem üçüncü cins tartışmaları hem de toplumsal eşitsizlik ve ayrımcılık gibi kavramlarla özellikle bireysel haklar ve kadın hakları teması üzerinden sonuç almaya çalışan belirli bir camia mensubu esasen sosyolojik bir bunalıma neden olabilecek bir ayrımın fitilini ateşlemektedir. Özellikle bu gündem popüler kültürün bir mezesi olarak toplum tarafından karşılık bulması popüler kültürün yapay ve derinleşmemiş gündem başarısından kaynaklanmaktadır. Esasen bu konuların yayılma ve normalleşme çabası popüler kültürün kendi varlığı için bir teknik detaydır. Kendi yaşam faaliyetlerinin devamı için bu konuları sömürmek bir popüler kültür enstrümanıdır.

Çalışmamız, bu kavramsal analiz ve tanımları yaparak literatürde bu konuların ilişkilendirilip ilişkilendirilmediğiyle ilgili bir tespit yapma amacını taşımaktadır. Ayrıca bu kavramları tanımlayıp kavramların yozlaştırılarak nasıl bir amaca hizmet ettirildiği noktasında perspektif sunmaktır. Bu çalışma maksatlı olarak cinsiyet ve toplumsal cinsiyet kavramlarını itibarsızlaştırıp ayrımcılık ve eşitsizlik gibi iki hassas hususu malzeme ederek toplumsal bir ayrışma yapmak isteyenler ve aile hukukunu çökertmek isteyenler karşısında bir bakış açısı geliştirmek için önemlidir. Bu çalışma özellikle bundan sonra yapılacak çalışmalara temel oluşturabilecek bir perspektif sunacaktır. Literatürde özellikle lisansüstü tezlerde cinsiyet, toplumsal cinsiyet ve eşitsizlik, ayrımcılık gibi kavramların popüler kültür ile ilişkisi çok nadir kurulmuşken bu oran makalelerde kısmi olarak daha fazladır. Teorik ve içerik açısından bu çalışmalarda ilişki ve etki boyutu nadiren irdelenmiştir. Daha

çok söz konusu kavramların popüler kültür başlığı kullanılmadan sadece yaşamış oldukları değişime tesiri noktasında popüler kültürün etkisinden bahseden çalışmalar, bu yönüyle de oldukça eksiktirler. Çalışmamız bu eksikliklerin giderilip bundan sonra yapılacak olan çalışmalarda nasıl bir perspektifle bakılmasıyla ilgilide bilim insanlarına katkı sağlayacaktır.

Araştırmanın Yöntemi

Nitel araştırma yöntem ve teknikleri kullanılarak yapılandırılmıştır.

Verilerin Toplanması Ve Analizi

Veriler nitel araştırma veri toplama yöntemlerinden doküman incelemesi tekniği kullanılarak toplanmıştır. Ayrıca veriler, Yüksek Öğretim Kurumuna bağlı ulusal tez merkezi sayfasında yapılan taramalar ve google akademiden elde edilen çalışmalar sonucunda toplanmıştır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma; Yüksek Öğretim Kurumu Tez Dokümantasyon Merkezine kayıtlı ve elektronik ortamda ulaşılabilen, izinli, dili Türkçe, lisansüstü tezler ile google akademikte ulaşılan kayıtlı elektronik ortamda ulaşılabilen lisansüstü tez ve makalelerle sınırlıdır.

Bulgular

Bu bölümde, yapılan taramada elde edilen yayınların künyesine yer verilmiştir.

Sonuç

Kadın ve erkek cinsi insanlığın var oluş süreci ile birlikte ortaya çıkmış ve insan ırkının devamını sağlayıp aile formunun temelini atarak insanlığı bugünkü haline ulaşmasına imkân tanımıştır. Her ne kadar zaman içerisinde çeşitli biyolojik ve psikolojik unsurların dâhil olduğu tartışmalar ışığında üçüncü cins konusu söz konusu duruma teorik olarak dâhil olsa da, bir gerçek var ki sağlıklı bir insan cinsi erkek ve kadın biyolojik farklılığı üzerinden sağlanabilir.

Zaman içerisinde toplumun kültürel yapısı cinslere yine o cinslerin uzun vadede toplum içinde oluşturmuş olduğu genel öğretileri toplumun beklentisi olarak geri bildirmektedir. Yani özellikle literatürde toplumsal cinsiyetin ortaya koymuş oldukları kadın erkek mantalitesini eleştiren ve özgürlük ihlali olarak gören bir kesimin paradoks yaşadığını söyleyebiliriz.

Çünkü bir toplum başka bir gezegenden kadın ve erkeğin rolünü dünyaya getirip uygulamadığı aşikâr bir durumken, kadın ve erkeğe biçilen rolün toplumun diktesi olduğuna dair söz konusu bakış açısının da anlamsız olduğunu söylemek gerekir. Bu role toplumun içerisinde yaşamış olan çoğunluğun kabulü olarak bakmak daha doğru olacaktır.

Ayrıca kadın ve erkeğin asli vazifesi aile hukukunu tesis etmek ve insan ırkını sağlıklı olarak ileri nesillere taşıyabilmektir. Bu yaradılış gerçeğine muhalefet etmek insanlığa hiçbir katkı sağlamayacaktır. Burada mesele temel hak ve hürriyetler ise insanın özgürlük kavramını ele alırken bir kavram karmaşası yaşamadan hem fizik kurallarına hem de yaradılış gerçeklerine karşı muhalefet etmek kişiyi sosyal hayattan koparıp yalnızlaştıracaktır.

Hak ve özgürlük kavramlarını her medeniyet ve inanç sistemi kendi normlarına göre açıklamaktadır. Bu normların dışında kalmak bir hak ve özgürlük mü konusuna gelince bunun bir

tercih olduğunu söylemek daha doğru olacaktır. Bu tercih sosyal hayatın uzun zamanda insan ırkını korumak için oluşturduğu normlara taban tabana tezatlık oluşturuyorsa toplumsal normların kendini korumak için devreye girmesini de normal kabul etmek gerekir.

Asıl sonuçları bakımından iyi niyetli olmayan bu özgürlük arayışı değil bu kavramlar üzerinden eşitsizlik ve ayrımcılık yapıp kadın ve erkeğin arasındaki hak ve özgürlük kavramlarını kullanarak bir amaca hizmet edip aile kavramını ortadan kaldırmak ve insan ırkını uçuruma taşımak olduğunun altını çizmek gerekir.

Toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve ayrımcılık konusunu gündemde tutup aile hukukunu yozlaştıran bir tavır ve tutum popüler kültürün sermayesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle popüler kültürün insanları etkileme ve yayılcı kimliği bu yapay gündemi meşru hale getirmektedir.

İnsanlık ortak mirasının ve tecrübesini popüler kültürün ucuz ve suni tartışmalarına teslim etmemelidir. Ne yazık ki bu kavramlar literatürde oldukça bu format üzerinden temsil edilmiştir. İçerik olarak bahsettiğimiz tehlikeye kucak açan akademik çalışmaların toplumun gerçekleriyle uyumadığı ve insanlığı daha da tehlikeli bir duruma taşıdığını ifade etmek gerekir.

Not

Yazar tarafından herhangi bir potansiyel çıkar çatışması bildirilmemiştir.

KAYNAKÇA

- Baydur, H., & Uçan, G. (2016). Sosyal politikanın cinsiyet halleri. Türkiye’de toplumsal. (D. Ş. Şaşman Kaylı, Çev.) ANKARA: Nika Yayınları.
- Bhasin, K. (2003). Toplumsal cinsiyet ‘bize yüklenen rolleri. (K. (. Ay, Çev.) Liseli Kıvılcım Eğitim Broşürleri.
- Bora, A., & Üstün, İ. (20015). Sıcak Aile Ortamı, Demokratikleşme Sürecinde Kadın ve Erkekler. TESEV Yayınları.
- Dökmen , Z. (2014). Toplumsal Cinsiyet, Sosyal Psikolojik Açıklamalar. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Giddens, A. (2008). Sosyoloji. (Y. H. Güzel, Çev.) İstanbul: Kırmızı Yayınları.
- Güngör, N. (1996). Bir Popüler Kültür Ürünü Olarak Çizgi Roman “Abdulcanbaz”. 1. Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Harrington, C., & Denise , D. (2001). Constructing the Popular: Cultural Production and Consumption. (H. v. (Der.), Çev.)
- Hepşen, Ö. (2010). Tevrat, İncil Ve Kuran-I Kerimde Kadın Beden. 14. (A. Üniversitesi, Dü.) Ankara: Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- KSGM. (2001). CEDAW, Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi ve İhtiyari Protokol. T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü Yayını. Ankara.
- Özkazanç, A. (2010). Kadını Görmeyen Bilim ve Sağlık Politikaları. 16-22. Ankara: Başak Matbaacılık.
- Schudson, M. (1999). Popüler Kültürün Yeni Gerçekliği. (Ş. k. İktidar, Çev.) Ankara: Vadi Yayınları.

- Tobach, E. (2002). Development of sex and gender. (A. P. (Editorin chief: Judith Worell), Çev.) USA: Encyclopedia of Women and Gender Sex Similarities and Differences and The Impact of Society on Gender.
- Tomlinson, J. (1999). Kültürel Emperyalizm / Eleştirel Bir Giriş. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Uluocak, Ş., Gökulu, G., Karacık, O., & Özbay, D. (2014). Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği ve Kadına Yönelik Şiddet. Ankara: Paradigma Akademi Yayınları.